

JANNE SANKELO:

MERENKURKUN LIIKENNE

ON TURVATTAVA JATKOSSAKIN

SID.6

**HAMMAS-
PROTEESIT** 

**Erikoishammas-
teknikolta**

- uudet kokoproteesit
- tiivistys ja korjaus jopa odottaessa!
- hammasproteesien tarkastus ilmaiseksi!
- takuutyö

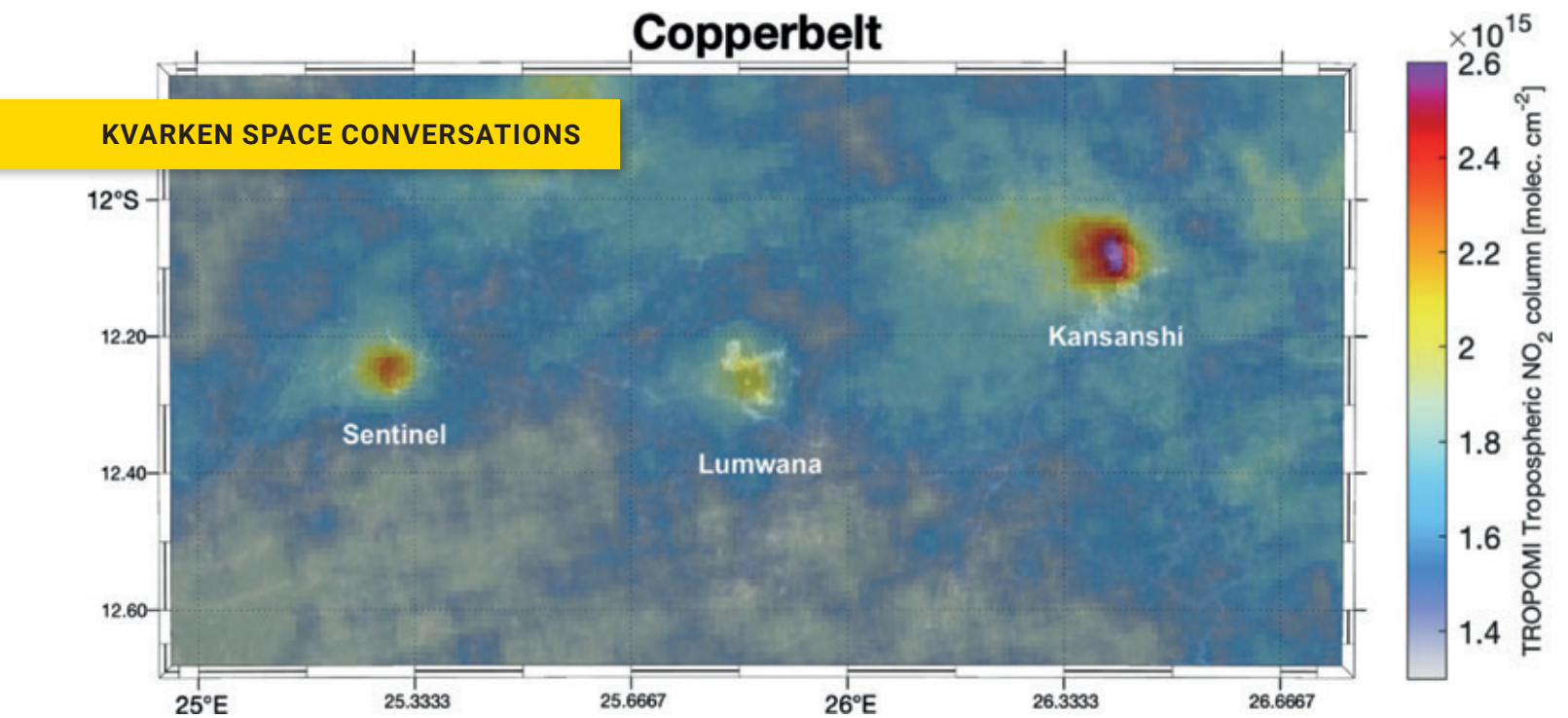
Solta ja varaa aikasi!

 **ALUEEN
HAMMAS**

VAASA 312 1233
Kauppapuistikko 20B

LAIHIA 477 0744
Kauppatie 5

MAALAHTI 347 8080
Köpingsvägen



Satelliiteilla voi seurata yritysten vastuullisuutta

Nopeasti kehittyvä satelliittiteknologia pystyy jo nyt monitoroimaan yksittäisiä kiinteistöjä, kuten tehtaita, joten satelliittidata tarjoaa mahdollisuuden seurata objektiivisesti esimerkiksi yritysten vastuullisuutta. Vastuullisuusraportointi (ESG) perustuu vielä toistaiseksi yritysten omaan ilmoitukseen, ja valitettavasti nykytilanteessa on olemassa ns. viherpesun riski. Muutos on tulossa, sillä EU:n tuoreet lainsäädäntöhankkeet tulevat lisäämään yritysten vastuullisuusraportoinnin velvoitteita, ja niitä ryhdytään myös auditoimaan. Kun vastuullisuusrapor-

tointivelvoitteet laajenevat, satelliittidatasta tulee yksi keino, jolla yritykset voivat todentaa viranomaisille toimintansa vaikutuksia.

Satelliittien avulla voidaan seurata esimerkiksi yritysten tavaravirtoja, varastomuutosta, maankäyttöä ja päästöjä sekä läheisten vesistöjen hyvinvointia. Vastuullisuusraportointi kattaa yrityksen toiminnasta aiheutuvia ympäristöön liittyviä, sosiaalisia sekä taloudellisia ja hallinnollisia vaikutuksia. Satelliittidatan avulla pystytään seuraamaan erityisesti ympäristöön liittyviä vaikutuksia sekä jonkin verran sosiaalisia

vaikutuksia – miten esimerkiksi tehtaan lähellä olevat asuinalueet kehittyvät.

Business Finlandin rahoittaman Spacecasting-projektin tavoitteena on löytää uusia tapoja käyttää satelliittidataa talouden ennustamiseen ja myös yritysten vastuullisuuden seurantaan. Vaasan yliopisto ja Ilmatieteen laitos tekevät yhteistyötä useiden yritysten kanssa löytääkseen uusia soveltamiskohteita satelliittidatalle ja sitä kautta uusia liiketoiminta- ja hankeideoita suomalaisen uuden avaruusekosysteemin vahvistamiseksi.

Satelliter kan användas för att övervaka företagens ansvarstagande

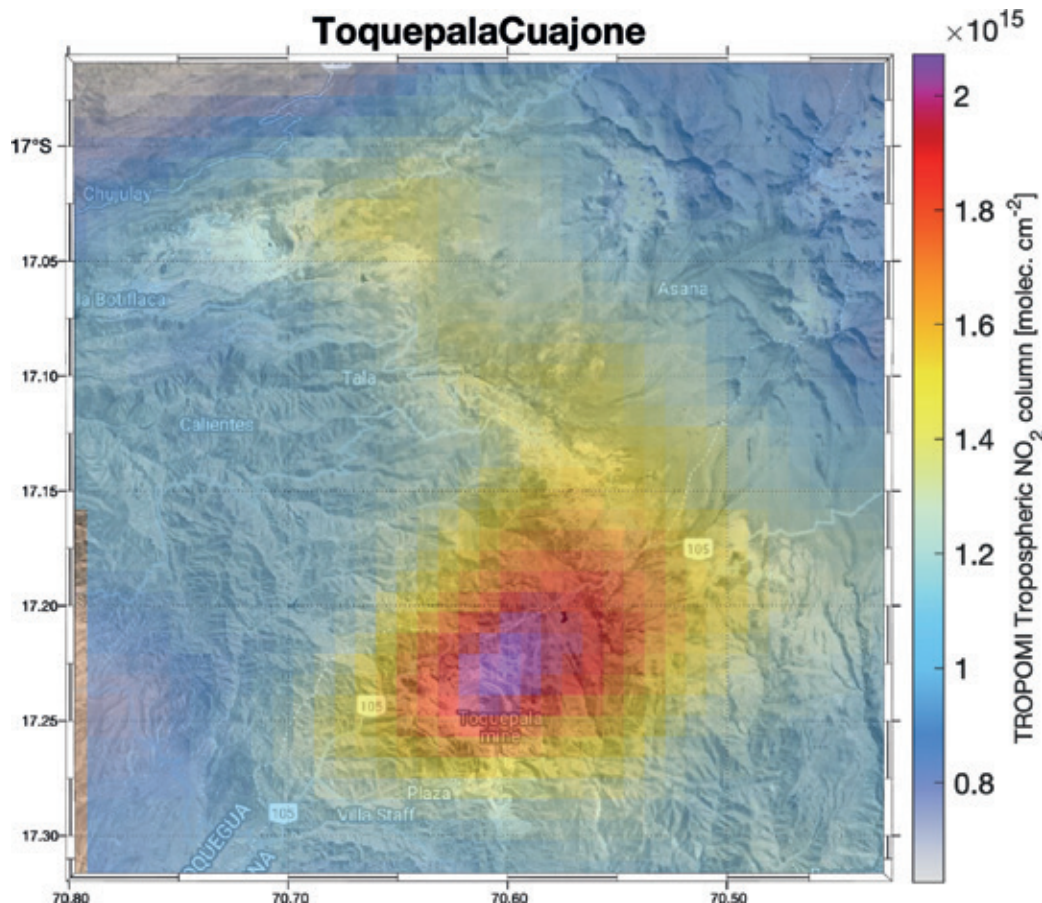
Snabbt utvecklande satellitteknik kan redan övervaka enskilda fastigheter, som fabriker, medan satellitdata ger en möjlighet att objektiivt övervaka t.ex. företagens hållbarhet. Hållbarhetsredovisningen (ESG) bygger tills vidare på företagens egen deklaration och det finns risk för så kallad "greenwashing" i dagsläget. En förändring är på kommande, eftersom EU:s senaste lagstiftningsåtgärder kommer att öka företagens ansvarsrapporteringsskyldighet, och de kommer också att granskas. I takt med att ESG-rapporte-

ringsskyldigheten utökas blir satellitdata ett sätt för företag att verifiera effekterna av sin verksamhet för myndigheterna.

Satelliter kan användas för att övervaka t.ex. företagens produktflöden, lagerförändringar, markanvändning och utsläpp samt välbefinnande för närliggande vattendrag. Ansvarsredovisningen omfattar de miljömässiga, sociala, ekonomiska och administrativa effekterna av företagets verksamhet. Med hjälp av satellitdata går det att övervaka framför allt miljöeffekter, samt vissa so-

ciala effekter – hur till exempel bostadsområdena nära fabriken utvecklas.

Spacecasting-projektet, finansierat av Business Finland, strävar till att hitta nya sätt att använda satellitdata för att prognostisera ekonomin och även övervaka företagens ansvar. Vasa universitet och Meteorologiska institutet samarbetar med flera företag för att hitta nya mål för användning av satellitdata och hitta nya affärs- och projektidéer för att stärka det nya finska rymd-ekosystemet.



Kolmen zambialaisen (vas.) ja kahden perulaisen (oik.) kuparikaivoksen keskimääräiset typpioksidipäästöt vuonna 2021 TROPOMI/S5P-satelliitin havaintojen perusteella.

Genomsnittliga kväveoxidutsläpp från tre zambiska (vänster) och två peruanska (höger) koppargruvor 2021 baserat på observationer från TROPOMI/S5P-satelliten.

Average nitrogen oxid emissions of three Zambian (left) and two Peruvian (right) copper mines in 2021 based on observations from the TROPOMI/S5P satellite.

Satellites can monitor companies' sustainability

Rapidly developing satellite technology is already capable of monitoring individual properties, like factories. Satellite data offers an opportunity to objectively monitor e.g. the sustainability of companies. Sustainability reporting (ESG) is still based on the companies' own declaration for the time being, and there is a risk for so-called greenwashing in the current situation. A change is coming, because the EU's recent legislative actions will increase the sustainability reporting obligations of companies, and they will also be audited. As ESG reporting obligations ex-

pand, satellite data becomes one means by which companies can verify the effects of their operations to the authorities.

Satellites can be used to monitor e.g. companies' product flows, inventory changes, land use and emissions, as well as the well-being of nearby waterways. Sustainability reporting covers the environmental, social, economic and administrative effects of the company's operations. With the help of satellite data, it is possible to monitor environmental effects in particular, as well as some social effects

– how, for example, the residential areas near the factory develop.

The Spacecasting project, funded by Business Finland, aims to find new ways of using satellite data to forecast the economy and also monitoring the companies' sustainability. The University of Vaasa and the Finnish Meteorological Institute work together with several companies in order to find new targets of application for satellite data and finding new business and project ideas to strengthen the Finnish New Space Ecosystem.

Lisätietoja/Tilläggsuppgifter/Further information:

Assistant professor Mikko Ranta, University of Vaasa
mikko.ranta@uwasa.fi

Project website:

<https://sites.uwasa.fi/spacecasting/>

Kvarken Space Center perustettiin KvarkenSpaceEco-projektissa. Se vahvistaa uuden avaruustalouden innovaatioekosysteemiä Merenkurkun alueella.

Merenkurkun avaruuskeskus tarjoaa tuki- ja verkostoitumismahdollisuuksia teollisuudelle, julkiselle sektorille ja tutkimukselle koko Merenkurkun alueella.

Kvarken Space Center grundades i projektet KvarkenSpaceEco. Det stärker New Space-innovationsekosystem i Kvarkenregionen.

Kvarken Space Center erbjuder stöd och nätverksmöjligheter för industrin, den offentliga sektorn och forskningen i hela Kvarkenregionen.

Kvarken Space Center was established by the KvarkenSpaceEco project. It boosts an innovation ecosystem for New Space in the Kvarken region.

Kvarken Space Center offers support and networking opportunities for industry, public sector and research across the Kvarken region.



Kvarken Space Center



Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

LUNCHMENY

V 13

27.3 MÅNDAG/MAANANTAI:

Ahvenfilettä tomaatti-tim-
jamikastikkeella ja maa-
laislohkoperunaa L,G
Abborrfileer med tomat-
timjansås och lantklyftpo-
tatis L,G
Björkensin savustettua por-
sasta punaviinikastikkeella
ja maalaislohkoperunoita
M,G
Rökt gris från Björkens
rökeri med rödvinsås och
lantklyftpotatis M,G
Kasvislasagne L
Vegetarisk lasagne L
Bock's lounasburger ja
yrttilohkoperunaa L,(G)
Bock's lunchburger med
örtklyftpotatis L,(G)

28.3 TISDAG/TIISTAI:

Kananpoikaa curry-banaa-
nikastikkeella ja viipalepe-
runaa L,G
Kyckling med curry-banan-
sås och skivad potatis L,G
Kermaista lohipastaa Ruot-
salan lohesta L
Gräddig laxpasta L
Kasvislasagne L
Vegetarisk lasagne L
Bock's lounasburger ja
yrttilohkoperunaa L,(G)
Bock's lunchburger med
örtklyftpotatis L,(G)

29.3 ONSDAG/KESKIVIikko:

Merilohta lime hollandai-
sekastikkeella ja krossattua
perunaa L,G
Havslax med lime-
jollandaisesås och krossad
potatis L,G
Panimomestarin porsa-
anlihapataa ja krossattua
perunaa L,G
Bryggmästarens griskryta
med krossad potatis L,G
Kasvislasagne L
Vegetarisk lasagne L
Bock's lounasburger ja
yrttilohkoperunaa L,(G)
Bock's lunchburger med
örtklyftpotatis L,(G)

30.3 TORSDAG/TORSTAI:

Paneroitua kampelaa tilli-
kermaviinikastiketta ja peru-
namuusaa L
Panerad flundra med dill-
gräddfilssås och potatismos
L
Pitkäänhaudutettua härän-
paistia metsäsieniastikkeella
ja perunamuusia L,G
Långkokt oxstek med
svampsås och potatismos
L,G
Kasvislasagne L
Vegetarisk lasagne L
Bock's lounasburger ja
yrttilohkoperunaa L,(G)
Bock's lunchburger med
örtklyftpotatis L,(G)
Ohukaisia, hilloa ja kerma-
vaahtoa L
Plättar med sylt och vis-
pgrädd L

31.3 FREDAG/PERJANTAI:

Siikaa ruskeavoi-kastikkeel-
la ja paahdettua perunaa
L,G
Sik med brynt smör och
rostad potatis L,G
Panimon pannupihvi pip-
purikastikkeella ja paahdet-
tua perunaa L,G
Bryggeriets pannbiff med
pepparsås och rostad pota-
tis L,G
Kasvislasagne L
Vegetarisk lasagne L
Bock's lounasburger ja
yrttilohkoperunaa L,(G)
Bock's lunchburger med
örtklyftpotatis L,(G)

V 14

3.4 MÅNDAG/MAANANTAI:

Turskan selkfilettä tomaat-
ti-basilikakastikkeella ja
lohkoperunoita L,G
Ryggsfile av torsk med
tomat-basilikasås och klyft-
potatis L,G
Savustettua Björkensin
porsasta sinappikastikkeella
ja lohkoperunoita M,G
Rökt grisknacke med senap-
sås och klyftpotatis M,G
Porkkanapihvit chilimajo-
neesilla ja yrttilohkoperu-
nat V,G
Morotsbiffar med chilima-
jonnäs och örtklyftpotatis
V,G
Bock's lounasburger ja
yrttilohkoperunat L,(G)
Bock's lunchburgerr med
örtklyftpotatis L,(G)

4.4 TISDAG/TIISTAI:

Puna-kampelarullia katka-
rapukastikkeella ja peruna-
muusia L,G
Rödspätta med räksås pota-
tismos L,G
Pannupihvi ja haudutettua
sipulia ja perunamuusia
L,G
Pannbiff med stuvad lök
och potatismos L,G
Porkkanapihvit chilimajo-
neesilla ja yrttilohkoperu-
nat V,G
Morotsbiffar med chilima-
jonnäs och örtklyftpotatis
V,G
Bock's lounasburger ja
yrttilohkoperunat L,(G)
Bock's lunchburgerr med
örtklyftpotatis L,(G)

5.4 ONSDAG/KESKIVIikko:

Paistettuja puruveden
muikkuja valkosipulimajo-
neesilla ja lohkoperunaa L
Stekta siklöjor med vitlöks-
majonnäs och klyftpotatis L
Panimon lihamureketa
kermakastikkeella ja lohko-
perunaa L,G
Bryggeriets köttfärslimpa
med gräddsås och klyftpo-
tatis L,G
Porkkanapihvit chilimajo-
neesilla ja yrttilohkoperu-
nat V,G
Morotsbiffar med chilima-
jonnäs och örtklyftpotatis
V,G
Bock's lounasburger ja
yrttilohkoperunat L,(G)
Bock's lunchburgerr med
örtklyftpotatis L,(G)

6.4 TORSDAG/TORSTAI:

Savustettua lohta remoula-
dekastikkeella ja viipalepe-
runaa L,G
Rökt lax med remouladesås
och skivad potatis L,G
Häränpaistia Isostakyröstä
pikanttikastikkeella ja viipa-
leperunaa L,G
Oxstek med pikantsås och
skivad potatis L,G
Porkkanapihvit chilimajo-
neesilla ja yrttilohkoperu-
nat V,G
Morotsbiffar med chilima-
jonnäs och örtklyftpotatis
V,G
Bock's lounasburger ja
yrttilohkoperunat L,(G)
Bock's lunchburgerr med
örtklyftpotatis L,(G)
Ohukaisia, hilloa ja kerma-
vaahtoa L
Plättar med sylt och vis-
pgrädd L

7.4 FREDAG/PERJANTAI:

Kuhaa lime-bearnaise-
kastikkeella ja paahdettua
perunaa L,G
Gös med lime-bearnaisesås
och rostad potatis L,G
Bock's lasagne L
Bock's lasagne L
Porkkanapihvit chilimajo-
neesilla ja yrttilohkoperu-
nat V,G
Morotsbiffar med chilima-
jonnäs och örtklyftpotatis
V,G
Bock's lounasburger ja
yrttilohkoperunat L,(G)
Bock's lunchburger med
örtklyftpotatis L,(G)

PENSIONÄREN ÄR SOM EN FÖRÄLDRALÖS

Jag trodde att det enda man måste anpassa sig till när man går i pension är halvering av inkomsten. Jag hade fel.

Låt mig ge ett par exempel. Progressiv beskattning gäller inte pensionärer. Till exempel, från en pension på 1 500€ får en pensionär mer än 40€ mindre än en löntagare för samma belopp. Det är 500€ mindre rörelsekapital per år.



Renovering förblir en dröm för en pensionär med liten pension. Hushållsavdraget är bundet till beskattningen och ingen skatt betalas på de minsta pensionerna. Det gör att låginkomsttagares hem inte renoveras, även om behovet är stort. Det kan inte vara så här.

Alla pensionshöjningar baseras på procent, vilket innebär att en stor pension får en stor höjning och en liten får en liten höjning. Dessa måste ändras till eurobaserade. Det är rättvist.

Som grädder på moset har vi FPA:s änkepension, som upphör när änkan fyller 65 år. Pensionen tas bort samtidigt som ankans inkomst i övrigt halveras.

Dessa saker måste ändras.

MARIA TOLPPANEN (SD) VASA VALKRETS
ORDFÖRANDE I VASA STADSFULLMÄKTIGE



ELÄKKEEN ON RIITETTÄVÄ.

Kun ihminen on päivätyönsä tehnyt hänellä pitää olla mahdollisuus lokosiin eläkepäiviin. Näin ei nyt ole. Liian monella 40 vuotta työtä tehneellä jää eläkkeestä käteen alle 1200€/kk. Sillä ei Suomessa elä. On aika korjata eläkeläisverotus samalle tasolle palkansaajan kanssa. Se tuo pieneläkeläiselle 40€ lisää kuukaudessa.

Kaikkein pienituloisimpia eläkeläisleskiä auttaisi se, että palautetaan Kelan leskeneläke entiselle mallille. Nyt se loppuu, kun leski täyttää 65 vuotta.

Ruuan ja sähkön hinnannousu sekä inflaatio nostavat kuluja ja eläkeläiset tinkivät lääkkeistä ja hakevat ruokaa ruokajonoista. Ei se näin saa olla.

Lääkəriin pitää päästä ja lääkkeitä pitää saada. Puheet hoitajapulasta voidaan unohtaa, kun annetaan hoitajien tehdä työnsä ja siirretään lakanoiden vaihto ja alusastian juoksuttaminen avustavalle henkilökunnalle.

Eläkkeellä pitää pystyä elämään, näihin asioihin on nyt keski-tyttävä.

MARIA TOLPPANEN (SD) VAASAN VAALIPIIRI
VAASAN KAUPUNGINHALLITUKSEN PJ

 SINGER

 EVA

 JUKI

 BERNINA

 brother

 PFAFF

 Husqvarna

 VIKING

Myynti ja huolto
Försäljning och service

 HALONEN

Tammipiha-Ekgården
☎ 045 6566 659
www.halonen.com



MEREN- KURKUN LIIKENNE

ON TURVATTAVA JATKOSSAKIN

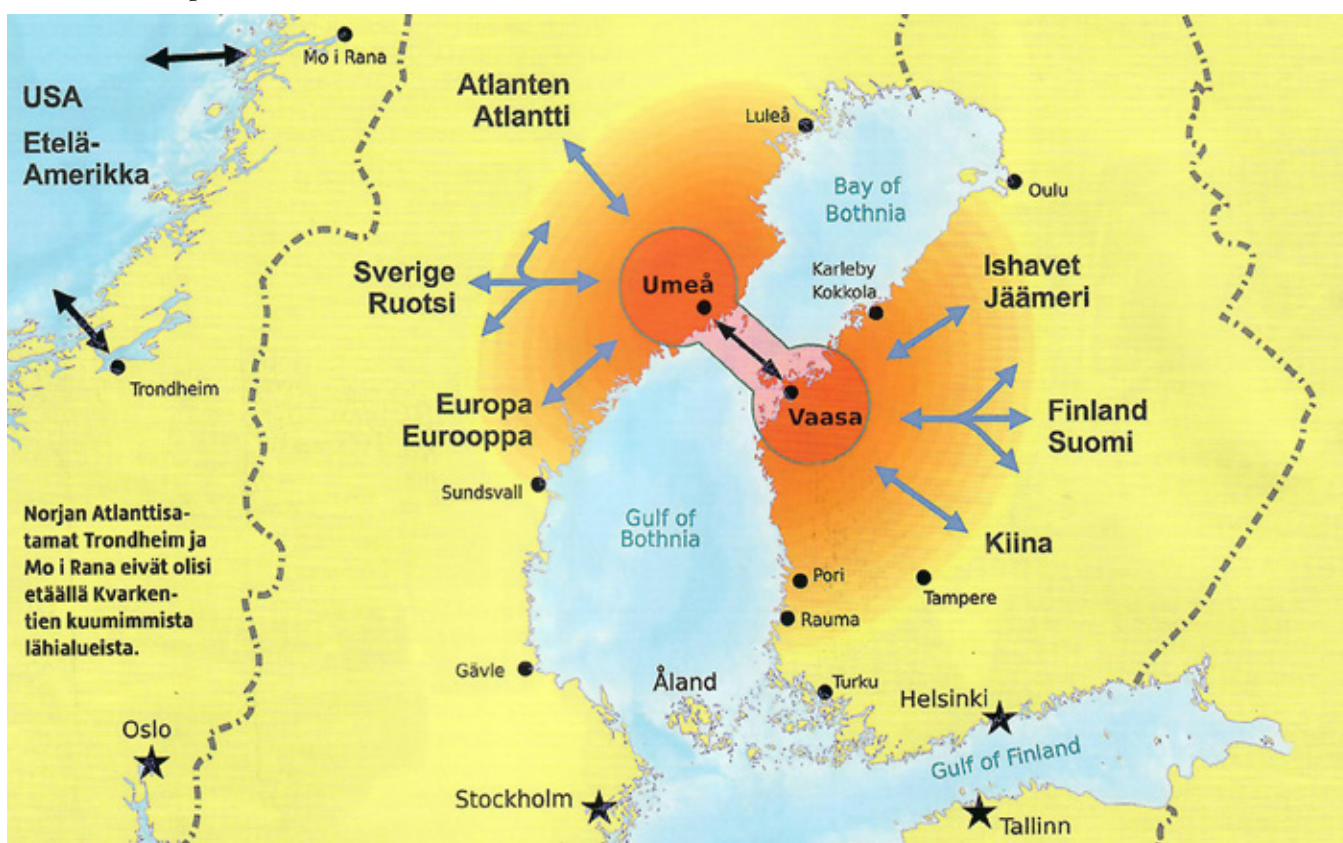
Euroopan Unionin jäsenmaat pääsivät alustavaan sopuun vuodenvaihteessa päästökaupan uudistamisesta. Direktiiviehdotukseen sisältyy niin sanottu saaripoikkeus, jonka mukaan päästökaupasta vapautettaisiin alle 200 000 asukkaan saaret. Jäsenmaat voivat itse päättää otetaanko poikkeus käyttöön. Tavoitteena on eurooppalaisten saarien saavutettavuuden varmistaminen. Suomessa saaripoikkeus tarkoittaa Ahvenanmaata.

Tällaiseen varmistamiseen ei ole Suomessa mitään tarvetta eikä poikkeusta saa käyttää edistämään muita tarkoituksia. Suomessa poikkeuksen käyttöönotto merkitsisi, että Merenkurkun liikenne jäisi soveltamisalan ulkopuolelle. Tämä aiheuttaisi sekä kilpailu- että valtiontukioikeudellisesti ongelmallisen kilpailuvääristymän. Tästä seuraisi Merenkurkun varustamoille merkittäviä taloudellisia menetyksiä ja liikennöinnin huomattavaa vähentymistä. Vääristymää seuraisi myös tarve valtiontukitoimenpiteille.

Merenkurkussa nyt liikennöivä Aurora Botnia on erittäin ympäristöystävällinen. Matkustusrajoituksista huolimatta reitillä kulki viime vuonna lähes 270 000 matkustajaa. Rahtimäärät ovat ennätyksellisellä tasolla. Siksi olisi täysin kohtuutonta, että saaripoikkeuksen kansallisen käyttöönoton jälkeen päästökaupasta maksettaisiin Suomen ja Ruotsin välisessä meriliikenteessä vain Merenkurkun liikenteessä. Tämä ei käy.

Itse olen sitä mieltä, että saaripoikkeusta ei pidä ottaa käyttöön siitä aiheutuvan kilpailuolosuhteiden vääristymän johdosta. Seuraavalla eduskuntakaudelle tällainen hanke on torjuttava yksiselitteisesti. Vahva Vaasanseutu tarvitsee energiaklusterilleen toimivan meriliikenteen myös jatkossa. Omalta osaltani olen sitoutunut tähän työhön tulevassakin eduskunnassa.

JANNE SANKELO
KANSANEDUSTAJA, KANSANEDUSTAJA-EHDOKAS
KOKOOMUS



Valmistava opetus

Maailman myllerrykset ovat osa arkea myös koulumaailmassa. Näissä myllerryksissä on myös mukana se kaikkein haavoittuvaisin eli lapsi. Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on tämän päivän arkea Euroopassa ja on vaikuttanut monella tapaa myös Suomen ja suomalaisten elämään. Sodan seuraukset näkyvät myös kouluissa. Siihen on tietysti vaikuttanut noin viidenkymmen tuhannen sotaa Suomeen paenneen ukrainalaisten surullinen kohtalo.

Lapset ovat tämä julman tilanteen kärsijöitä.

Osansa tästä ovat saaneet kannettavakseen myös opettajat ja koko koulumaailma. Suomessa

järjestetään valmistavaa opetusta, jonka tavoitteena on mahdollistaa oppilaan selviäminen kielellisesti ja taidollisesti normaalissa yleisopetuksen luokassa. Vajaassa vuodessa lapsen tulisi oppia niin suomen kieli kuin eri oppiaineiden sisällöt ja sanastot.

Tavoitteiden saavuttaminen näin lyhyessä ajassa on liian haasteellista sekä lapselle että opettajalle. Jo sinällään se on järkyttävän suuri ja mahdoton vaatimus. Lisäksi useilla on sodasta johtuvia traumoja sekä diagnosoimattomia oppimisen pulmia, mitkä omalta osaltaan haastavat oppimista.

Valmistavan opetuksen vuosi on liian lyhyt ja siihen on valtion osal-

ta lisättävä resursseja. Nyt tämä kaikki kaatuu liiaksi yksittäisen opettajan harteille. Samoilta harteille, joille kohdistuu myös Pisa-haasteet.

Haasteista huolimatta valtaosa ukrainalaisista oppilaista ja heidän vanhemmistaan kokee suomalaisen koulun laadukkaana ja oppilasta huomioivana.

Kai Luoma
rehtori
Vaasa
eduskuntavaaliehdokas (kok.)



TURMERIC

-THE FLAVOUR AND COLOUR TO OUR DISHES

"Each spice has a special day to it. For turmeric it is Sunday, when light drips fat and butter-colored into the bins to be soaked up glowing, when you pray to the nine planets for love and luck."

Chitra Banerjee Divakaruni, The Mistress of Spices.

As I write this today, the 6th of March, is the Holi dahan day- the full moon when a fire is lit and, as we say, the time to let go of all evil things and start of a new time. Next day is the Holi- the festival of colours, the festival of spring where we throw and sprinkle colours on each other and have a good time.

Now as my spices stories continue, 'turmeric' was the first thought that came in and it can be distinguished by its bright yellow colour which is the base of any Indian gravy. The colour that can stain, but also a very promising colour as it also holds a place in our 'Haldi Kumkum' box – a staple in every Indian household. Kumkum is the vermilion powder, the red coloured one and the turmeric the yellow one which goes in different small compartment in a metallic box. It could be a silver, steel, or brass one. They are used for social and religious rituals.

As I have learnt, turmeric is the one spice, as they say, the goddess of it all-, it is anti-inflammatory, antiseptic, and adding flavour and colour to our dishes. When we talk of its medicinal properties, it again reminds me of yet another grandma's recipe for cough & cold. Adding a teaspoon of turmeric powder along with sugar to a hot cup of milk. This relieves and soothes the sore throat.

Then, we have the turmeric concoction, which most people call turmeric tea. In a pan pour a cup of



water about 250 ml, add grated ginger (a few gratings). Then add a teaspoon of turmeric powder, and then add crushed black pepper about a teaspoon. Strain and pour it in glass or cup, one may add honey to it. This has been our tried and tested remedy for cold, cough or sore throat.

Using turmeric powder in our cooking is a given and usually I add a teaspoon or two of it once the oil heats up, and the cumin or the mustard seeds crackle. So, all the veggies, dals, the lentils, the beans and even the Khichadi (the rice and dal hotchpotch) is flavoured with turmeric. The yellow colour is a giveaway.

But then have you ever wondered the turmeric-stained clothes when washed with soap turns to red or orange?! There's a chemistry involved here, an acid base reaction. Turmeric contains curcumin, which is acidic in nature and the soap is basic and hence this reaction.

The fresh turmeric root pickle, which pairs well on the sides because of its tangy taste, the little heat of ginger, and its inviting colors. Either you can grate fresh turmeric and ginger roots, or simply cut them into fine slices. Add finely sliced green chili. Put this mixture in a bowl and add salt and lime juice. Then add a little bit of toasted and ground mustard seeds and fenugreek seeds. Heat up oil in a pan and let it cool before adding it to the mixture. The pickle is ready once you mix it well and adjust the salt and the chili according to your tastes.

There, like a tip of an iceberg is all I could write about turmeric.



*Seema Ganoo
Engineer by education, passionate photographer & food enthusiast from India, living in Vaasa, and is happy to contribute to this column which combines her love for food & photography.*



SULKAKOSKEN SULKAKYNNÄSTÄ

Energian osalta elämme vahvassa murroksessa. Olemme saaneet omakohtaisesti tuntea melko rajuja hin-tojen korotuksia taloudessamme. Yhteiskuntarakenteemme perustuu hyvinvointijärjestelmään, jota käytännössä pyritetään verovaroin. Olkoon sitten kyseessä kunta tai valtion talous. Viittasin kolumnin alussa energiaan ja kunnallispoliittikkona ajattelen Vaasan ja talousalueellamme olevien kuntien kannalta asiaa. se että kotitalouksissa joudutaan painimaan nousseiden laskujen kanssa, joutuu kunnat painimaan saman asian kanssa. Toivon sydämestäni kuntien löytävän ulospääsyn kohonneista kustannuksista muu-ten kuin veroja nostamalla, se toki on kuntien kannalta helpoin tie, mutta taatusti huonoin. Se vähentää ostovoimaa ja heikentää kaikilta osin yhteiskuntajärjestelmää. Monessa kunnassa on intohimoisesti läh-detty energian osalta toiseen ääripäähän, hiilineutraalisuuteen. Minusta ruuvien kiristäminen päästä toiseen päähän ei ole paras vaihtoehto, varsinkaan nyt kun energiakustannukset ovat nousseet rajusti. Hiili-neutraalisu-

den tavoittamisessa vaarana on nousevat kustannukset, varsinkin jos asialla ovat sellaiset, jotka eivät ole alan asiantuntijoita, saati tietotaitoa energiasta. Hiilineutraalisuus on myös bisnestä, jonka kyllä osat liikemiehistä ovat haistaneet ja intresseissä heillä on saada liikekasvu uudella alalla. Hiili-neutraalisuuden tavoittelemineen on sinänsä järkevää ja kannatettavaa, sitä myös itse kannatan. Sen si-jaan en kannata sitä, että ns. kiimassa ollaan valmiita heti tekemään ratkaisuja. Asian saavuttamiseksi kannattaa tehdä strategiasuunnitelma, jossa maalina olisi neutraalisuus. Olen useasti sanonut tavoitteen olevan kuin kolmi-loikka, on otettava loikkia yksi kerrallaan ja teknisesti oikein. Ensimmäinen hyppy on energiatehokkuuden saavuttaminen, kunnat omistavat valtavasti kiinteistöjä, satsaus valotekniikkaan LED joko KNX tai DALI tekniikalla, älyohjauksella, liiketunnistimilla, luonnonvalon huomioimisella, ym. vähentää jopa 60% kulutusta loisteputkiin verrattuna, vielä kun otetaan elinkaari mukaan verrokina loisteputkiin on satsaus maksettu 2,5 vuodessa takaisin. LTO, lämmön-

talteenottojärjestelmän luominen tuo merkittävää säästöä. Lisäksi paloturvallisuus parantuu varsinkin valaistuksen liiketunnistimien osalta. Toinen askel on energia hallinta järjestelmän luominen kuntiin. Kuntien olisi järkevää liittyä ISO 50001 energiahallintajärjestelmä standardiin. ISO 50001 vaatimuksia noudattamalla organisaatio voi suunnitella energiahallintajärjestelmän, joka auttaa kehittämään periaatteita aiempaa tehokkaammalle energiakäytölle, asettamaan tavoitteita energiatehokkuuden saavuttamiseksi, keräämään tietoa päätöksenteon tueksi, mittaamaan saavutettuja tuloksia, arvioimaan sen toimintatapojen ja periaatteiden tehokkuutta ja jatkuvasti parantamaan energiahallintaa. Näiden jälkeen voidaan ottaa kolmas askel kohti hiilineutraalisuutta. Olen valtuutettuna siitä mielissäni, että kansanedustaja Jukka Mäkynen on omak-sunut saman asian. Jukka on tehnyt valtuustaloitteen energiatehokkuudesta, jossa on yksi-löity laskel-mien kera seikkaperäisesti tehokkuudet. Olen tutustunut laskelmiin ja minusta ne pitivät kutinsa. Aloitetta noudattamalla Vaasa saisi 4 vuodessa n. 2milj.€ säästöt! Lisäksi Mäkynen on evästänyt virkamiehiä ISO 50001 energiahallintajärjestelmästä. Olen Samaa mieltä siitä, että Vaasan kannattaisi siihen osallistua. Säästöjen lisäksi on mahdollista saada standardi, ISO hankkeessa viimeinen numero on laatuluokka, sen saavutettua voimme hakea standardia. Se tuo mittavien säästöjen lisäksi energiateollisuus kaupun-kiimme positiivista julkisuutta. Aloitteessa Jukka kantoi huolta myös paloturvallisuudesta ja sen parantamisesta, on selvää, että loisteputket päälle jätettynä eivät ole liiketunnistimen varustettujen LED valaisimien veroisia turvallisuusmielessä. Kukapa ei lapsilleen ja omaisilleen haluaisi turvallista ympäristöä. Vaasan kannalta ajateltuna näin tehtynä saamme energian kulutusta merkittävästi pois, jopa 60%, Sa-massa suhteessa tippuu CO päästöt, saamme kustannuksia alas, 4 vuodessa säästämme saman verran, mitä nyt sat-saamme, paloturvallisuutta parranamme merkittävästi ja ehkäpä lopuksi hiilineutraalisuuden.

TERO SULKAKOSKI
KAUPUNGINVALTUUTETTU PS

MISTÄ OVAT ILOISET KOIRAT JA KISSAT TEHTY?

- Aidosta laaturuusta, jos pietarsaarelaiselta MUSHilta kysyy.

Alunperin koirat söivät raakaa lihaa, luita, sisäelimiä, vihanneksia ja hedelmiä. Joitakin vuosikymmeniä sitten me ihmiset aloimme ruokkia koiriamme myös viljalla. Nykypäivänä ne ovatkin osittain tottuneet siihen, mutta ei se ole niiden luonnollista ruokaa. Me halusimme mukauttaa koirien alkupe-
räisen ruuan ihmisen kiireiseen arkeen. Näin syntyi MUSH.

Jo 1980-luvulta lähtien olemme tuottaneet Pietarsaaren pikkukaupungissa Pohjanmaalla luonnollista koiranruokaa puhtaista raaka-aineista. MUSH on laadukas, puhdas ja luonnollinen koiran- ja kissanruokavaihtoehto, jossa ei ole lainkaan viljaa eikä lisä- tai säilöntäaineita. Ruoan alkuperällä on merkitystä, ja siksi hankimme mahdollisimman suuren osan raaka-aineistamme luotettavilta paikallisilta tuottajilta. Raakapakastetut tuotteemme ovat tuoreena pakastettuja – ja siksi minimaali-



MUSH Ambassador,
Kerstin Isaksson

sesti prosessoituja. Näin varmistamme, että luonnolliset ravintoaineet säilyvät tuotteissamme mahdollisimman hyvin. Vaisto, Hellä ja DUO+ -ateriat ovat tarkalleen suunniteltuja kokonaisuuksia. Raakaruoan antaminen lemmikille on näin ollen niin helppoa kuin se vain olla voi!

Haluamme toimia lemmikkien raakaruokinnan edelläkävijöinä ja panostamme jatkuvasti alan tutkimuksen edistämiseen. Tuloksia hyödynnämme tehokkaasti tuotekehityksessä. Kuuntelemme myös herkällä korvalla kuluttajia ja jälleenmyyjiämme ja pyrimme vastaa-

maan tuotetoiveisiin parhaalla mahdollisella tavalla.

Tuotevalikoimassa on useita niin valmiiksi suunniteltuja täysravintoja, kuin itse koottavia kokonaisuuksia ja herkkuja kissoille ja koirille.

Bock'sin kaupassa myynnissä olevaan kuivaherkkusarja VAINUun kuuluu kaksitoista herkkua ja terveellistä vaihtoehtoa kaikenkokoisille leuoille, kaikkiin elämänvaiheisiin. VAINU sopivat kissoille ja koirille ajanvietteeksi, matkaväliksi esimerkiksi näyttely-matkoille, tai täydentämään muuta ruokavaliota, palkitsemiseen, aktivointiin ja hemmot-

teluun. Vaihtelemalla eri tuotteita pidät lemmikkisi herkkuhetket aina mielenkiintoisina. Koko VAINU-sarja on Pietarsaassa valmistettu, lisäaineeton, eikä sisällä homeenestoaaineita. Pienestä ajatuksesta kasvanut yritysidea MUSH on tänä päivänä Pohjoismaiden suurin lemmikkieläinten raakaruoan valmistaja työllistäen vuonna 2022 vakituisesti henkilöä. MUSH on osa

Snellmanin Lihanjalostus Oy:tä. VAINU-tuotesarjaa on saatavilla Bock'sin kaupasta Vaasasta. MUSH löytyy sosiaalisesta mediasta @mush.fi (instagram) ja @mushbarf.fi (facebook).

MUSH-TIIMI



Bock's

VILLAGE SHOP

VOIHAN VUOHI

VUOHEN MAIDOSTA VALMISTETUT HERKUT!
DELIKATESSESSER FRAMSTÄLLDA AV GETMJÖLK!
SALAATTIJUUSTO - SALLADSOST (200G) 7,35 €
PAISTOJUUSTO - STEKOST (200G) 7,65 €



WEEKEND SNACKS

PAIKALLINEN PERHEYRITYS KASKISESSA -
LOKALT FAMILJEFÖRETAG I KASKÖ
KOKO TUOTESARJA - HELA SORTIMENTET!
1,45 € - 2,25 €
MUUN MUUASSA / BLAND ANNAT:



CULT SUGAR

PALJON ERI LEIPIÄ JA PIKKUKEKSEJÄ! MUUN MUUASSA:
MÄNGA OLIKA BRÖD OCH SMÅKEX! BLAND ANNAT:
KARAMELLIMARENKI SUKLAALLA 7,50 €
KARAMELLMARÄNG MED CHOKLAD 7,50 €
HAPANJUURIKEKSEJÄ - SURDEGSKEK 7,50 €



LAHJAPAKKAUKSIA / GÄVOFÖRPACKNINGAR

MEGA-KOKO SUURIIN JUHLAHETKIIN!
MEGA-STORLEK FÖR STORA FESTILLFÄLLEN!
KERÄÄ LAATIKKO TÄYTEEN PAIKALLISESTI TUOTETTUA
HERKKUJA!
SAMLA LÅDAN FULL MED LOKALT PRODUCERADE DELIKA-
TESSER!
ALKAEN - FR.O.M. 40 €
24-PACK JUOMILLE - 24-PACK ÅT DRYCKER
ALKAEN - FR.O.M. 58 €



KAIKKI KOTIKOKKAILUUN BOCK'S KYLÄKAUPASTA! /
ALLT ÅT HEMMAKOCKEN FRÅN BOCK'S BYABUTIK!
KAIKKI LÄHITUOTETTUA! /
ALLT NÄRPRODUCERAT! #SUPPORTYOURLOCAL

MUISTA! MYÖS LAHJAKORTIT JA PALJON MUUTA!
KOM IHÅG! ÄVEN PRESENTKORT OCH MYCKET MER!

AVOINNA TI-LA 12-18 * ÖPPET TI-LÖ 12-18

YHTEYSTIEDOT / KONTAKTUPPGIFTER:
IRA.MIKKONEN@BCV.FI, 050-5053507

digialbum

Julkaisemme viikoittain lukijoiden kuvia digialbumissa. Voit osallistua sähköpostitse, lähettämällä kuvasi sekä nimesi osoitteeseen maega@upc.fi

Vi publicerar varenda vecka våra läsaes bilder i digialbumet. Du kan delta via e-post. Skicka in bilden till mega@upc.fi med namn och ort.

Niklas Falk. "Öjberget Sundom."



Niklas Falk
Falk.h - Fotoblogg.fi

Ulla Pada.
"Tak ovanför ingången."



Marianne Gråbbil-Hakkola



Boris Berts. "Vasa, 7.3.2023."





Juhani Laurinolli, Vaasa.
"Hovioikeus talvimaaisemassa 4.3.2023."



Kaarina Tuomela, Laihia.
"Sininen hetki."



Christian Nylund, Vasa. "En fin solig
vinterdag här i Vasa 08.03."



Matti Hietala, Vaasa.
"Aurinkoa jään päällä ja alla. 1.3.23. Vaasa.
Liikkuminen ja avantouinti virkistää."



Carola Seittu. "Monster i Sunnanvik skogen.
Hirviö Suvilahden metsässä."

Toimitus / Ilmoitukset / Redaktion / Annonser:

Dzina Maiseichyk, 050 452 7007, mega@upc.fi - www.megamedia.fi

Avustajat / Medarbetare: Juha Rantala, Hans Hästbacka

Luo kampanjan — myös mobiilisti. Kampanjölösningar — även mobila.

Ilmoitushinta tekstissä 1,70 Eur/pmm + alv. Annons i text 1,70 Eur/spmm + mvs.

Mediamyynti / Mediaförsäljning: mega@upc.fi

Mediakortti / Mediakort: www.megamedia.fi

Kustannus / Utgivare:

UPC
media

COMMUNICATION CENTER

Paino / Tryck:

UPC
print

COMMUNICATION CENTER



observateur



"Månskensnatt."
Nanny Rex, Vörå



"Ute vid Brages friluftsområde här i Vasa, kunde man bl.a köra med häst och släde. Bilden är tagen 28.02"
Christian Nylund, Vasa



"Kaunis päivä voi innostaa tekemään vaikkapa komean viljapeltokuvion hangelle. Tällainen luomus oli nähtävissä Vaasassa 27.2.2023."
Matti Hietala, Vaasa



"Is i långa banor."
Tua Nordqvist



"Bländande vitt 6.3. 2023
Men ser du den hungriga ekorren som skuttar av o an och slutligen klättrar upp till matbordet?"
Nina Nabb



"Jäätaidetta!"
Anna-Marja Pensas, Helsingby

Ota kuva ja kommentoi lyhyesti – max noin 100 merkkiä – tapahtumaa, treffiä, luontokokemusta, rakennelmaa, ilmiötä, rakennusta, esinettä, tosiasiaa, - jotain jolla kuva voi saada osallisuutta aikaan. "Bloggaa" ja kehitä Pohjanmaata!

Lähetä kuva ja teksti sähköpostitse osoitteeseen mega@upc.fi, merkitse aiheeksi "Observateur". Jokaista julkaistua kuvaa kohden, kerääntyy 1 piste joka vastaa 1 euroa.

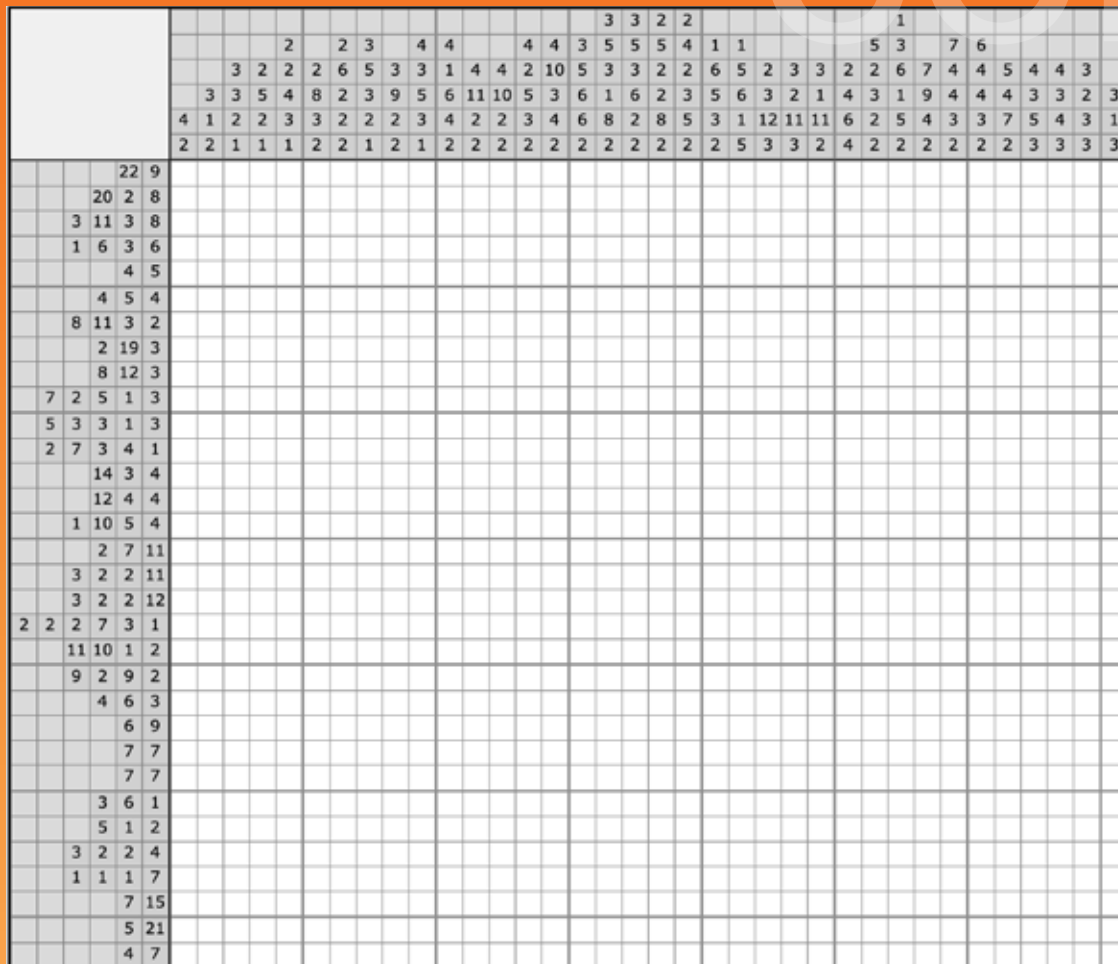
Kun on kerännyt 10 pistettä, saa 10 euron arvoisen lahjakortin Bocks'in kyläkauppaan.

sudoku

nonogram

SUDOKU

JAPANSKT BILDKRYSS JAPANILAINEN RISTIKKO



#1

			2				1
	7			3		9	
		3	8			6	7 5
	8	6		5	3		
	4						6
			1	7		2	4
6	5	2			4	8	
		8		6			1
4					2		

#2

				8		7	3
	5		4			9	8
8				6	3	2	
				1	6		
		6	7		9	8	
			8	3			
		1	3	8			4
3		5			1		8
6	2		9				

#3

				1	9		4
4					6	3	9
				4	8		6 7
		8					4 7
	1						2
5	3					8	
	2	3		5	8		
	6	9	1				2
1			6	7			

ZITZ



BAZI & MAZI



NONOGRAM RATKAISU / LÖSNING



RATKAISU / LÖSNING

#1

5	6	4	2	9	7	3	8	1
8	7	1	6	3	5	9	2	4
9	2	3	8	4	1	6	7	5
2	8	6	4	5	3	1	9	7
1	4	7	9	2	8	5	6	3
3	9	5	1	7	6	2	4	8
6	5	2	7	1	4	8	3	9
7	3	8	5	6	9	4	1	2
4	1	9	3	8	2	7	5	6

#2

2	6	4	5	9	8	1	7	3
1	5	3	4	7	2	9	6	8
8	9	7	1	6	3	2	4	5
5	8	9	2	1	6	4	3	7
4	3	6	7	5	9	8	1	2
7	1	2	8	3	4	5	9	6
9	7	1	3	8	5	6	2	4
3	4	5	6	2	1	7	8	9
6	2	8	9	4	7	3	5	1

#3

3	7	6	5	1	9	2	8	4
4	8	1	7	2	6	3	9	5
9	5	2	4	8	3	6	7	1
2	9	8	3	6	5	1	4	7
6	1	4	8	9	7	5	2	3
5	3	7	2	4	1	8	6	9
7	2	3	9	5	8	4	1	6
8	6	9	1	3	4	7	5	2
1	4	5	6	7	2	9	3	8

Bock's

PÅSKLEMONAD
FÖR HELA FAMILJEN

PÅSKMUST

KOKO PERHEEN
PÄÄSIÄISLIMSA



**NET ZERO
PRODUCTION**

#SUPPORTYOURLOCAL